

Til Børne- og Ungdomsudvalget

24-09-2012

Notat til aflæggerbordet om status på lukkedage

Sagsnr.
2012-136253

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog den 25. januar 2012 på baggrund af et medlemsforslag fra C og Ø om *vejledningen om lukkedage i dagtilbud*, at forvaltningen skulle vurdere behovet for, at vejledningen omkring planlægning og afholdelse af lukkedage skulle uddybes eller præciseres i forhold til, hvordan forældrene i højere grad kunne indtages i planlægningen af lukkedage.

Dokumentnr.
2012-732381

I dette notat beskrives de overordnede rammer for planlægning og afholdelse af lukkedage, hvordan vejledningen omkring lukkedage er revideret, hvilke indsatser der er igangsat for at sikre, at alle institutioner afholder lukkedage i overensstemmelse med reglerne og der gives en kort status på sagen om lukkedage hos Borgerrådgiveren.

Rammerne for afholdelse af lukkedage

Som følge af kommuneaftalen for 2009 mellem regeringen og Kommunernes Landsforening, må daginstitutionerne kun holdes lukket på dage, hvor fremmødet af børn er lavt. Det kan for eksempel være i sommerferien, mellem jul og nytår eller på den indeklemte fredag efter Kristi Himmelfartsdag. Formålet med aftalen var, at afskaffe løsrivne lukkedage for at højne serviceniveauet for forældrene.

Det er jævnfør dagtilbudsloven den enkelte kommune, der fastsætter kriterier for, hvad der er lavt fremmøde. I Københavns Kommune er der vedtaget ensartede regler for planlægning og afholdelse af lukkedage, der gælder for alle dagtilbud (0-9 år), der drives af eller i samarbejde med Københavns Kommune. Det vil sige at reglerne gælder alle dagtilbud i kommunen, som alle borgere kan skrive sig op til på lige vilkår.

I København gælder det, at lavt fremmøde defineres ved, at maksimalt 45 % af børnene har behov for pasning. Det vil sige, at det er forældregruppens behov for pasning, som afgør placeringen af de 7 mulige lukkedage.

Det er ligeledes den enkelte kommune der fastlægger antallet af lukkedage. I Københavns Kommune gælder for alle institutioner, at der maksimalt må afholdes 7 lukkedage om året. Loftet over antallet af lukkedage er vedtaget for at sikre et minimum og ensartet serviceniveau til alle familier, der benytter sig af kommunens dagtilbud. På disse 7 dage skal der stilles alternativ pasning til rådighed. Det er op til den enkelte institution og dens forældrebestyrelse at vedtage, om man vil holde alle 7 lukkedage, men der må ikke afholdes flere lukkedage.

Pædagogisk faglighed

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

Telefon
3366 4142

E-mail
linmor@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009385000

www.kk.dk

I dagtilbudsloven er det desuden bestemt, at alle dagtilbud holder lukket den 5. juni og den 24. december, og her stilles der ikke alternativ pasning til rådighed.

I Københavns Kommunes regler for planlægning og afholdelse af lukkedage er der ikke indført en mulighed for at søge om dispensation til at afholde flere end 7 lukkedage. En dispensationsordning vil muliggøre et uensartet serviceniveau for familier, ligesom det øger uigenomsigtighed blandt forældrene i deres valg af institutioner. Ligeledes ville det fordre en afgrænsning af, hvad der kunne udløse dispensation. Således begrundes ønsker fra institutioner om yderligere lukkedage i dag bredt, fx med behov for ekstra faglig udvikling grundet særlig profil, hensynet til religiøse højtider, traditioner i institutionen, længere ferie til børnene.

Hvis der er institutioner, som ønsker at tilrettelægge egen praksis under frie rammer end de ensartede og transparente rammer der er vedtaget af kommunen, giver lovgivningen mulighed for at blive en privat institution. Private institutioner kan selv afgøre optag og kommunen fører ikke ventelister, og de er ikke underlagt Københavns Kommunes eller dagtilbudslovens bestemmelser om lukkedage, og kan afholde så mange lukkedage, som de ønsker og placere dem frit hen over året. Private institutioner får midler efter deres åbningstid og bliver derfor tildelt budget blandt andet på baggrund af hvor mange lukkedage, der afholdes.

Revision af vejledning om planlægning og afholdelse af lukkedage (maj 2012)

I forbindelse med afskaffelse af sommerlukket (overførselssagen 2012) foretog forvaltningen en teknisk revision af vejledningen om planlægning og afholdelse af lukkedage (Bilag 1). I denne forbindelse var der særlig fokus på hvordan institutionernes dialog med forældrene kunne styrkes, samt hvordan informationen til forældrene om planlægning og afholdelse af lukkedage kunne forberedes.

Det har vist sig at det er en udfordring for institutioner, at kommunikere med forældrene, sådan at de ikke føler sig presset til at ikke at angive deres reelle pasningsbehov. Det er intentionen at dialogen skal være konstruktiv, sådan at forældrene føler sig trygge ved at tilkendegive deres behov for pasning til deres barn.

Følgende er tilføjet vejledningen om lukkedage, for at sikre den gode dialog med forældrene:

- Fem gode råd til den gode dialog med forældrene omkring planlægning og afholdelse af lukkedage

- Udarbejdelse af skabelon til afdækning af pasningsbehov blandt forældre (Bilag 2).

Udover mindre justeringer og konsekvensrettelser i forhold til afskaffelse af sommerlukket, er der tilføjet et nyt afsnit om afholdelse af lukkedage den 1. maj. Baggrunden er, at der i 2012 har vist sig en del udfordringer for institutionerne i forhold til, at 1. maj er en fridag for de ansatte. Det er tydeliggjort, at hvis institutionerne skal afholde en lukkedag 1. maj, skal reglerne for planlægning og afholdelse af lukkedage overholdes. Det vil sige, at institutionerne skal dokumentere, at der er tale om lavt fremmøde den pågældende dag. Forvaltningen vil op til den 1. maj 2013 gennemføre en målrettet kommunikation omkring dette med henblik på, at reglerne overholdes.

Igangværende indsatser

Indførelse af indberetningspligt for ledere

Hvert år omkring årsskiftet vil lederne blive bedt om at indberette de planlagte lukkedage for det kommende år. Oplysningerne om institutionernes lukkedage vil blive lagt på Københavns Kommunes hjemmeside i løbet af årets første kvartal. Resultatet vil forinden blive forelagt BUU – næste gang vil være i februar 2013.

Opfølgning på lukkedage ved tilsynsbesøg

I sammenhæng med at der er udarbejdet et nyt koncept for tilsynsbesøg på daginstitutioner, er det blevet indført, at lederen forud for tilsynsbesøget skal redegøre for afholdte og planlagte lukkedage i det indeværende år. Ved tilsynsbesøget følger den pædagogiske konsulent op på, om institutionen overholder gældende retningslinjer.

Ny proces for forældrehenvendelser

I tæt samarbejde med Københavns Forældreorganisation (KFO) har forvaltningen udarbejdet en ny proces for, hvordan der følges op på forældrehenvendelser. Formålet med at beskrive processen er dels at sikre, at henvendelserne følges op i det berørte område, og dels at det sikres, at alle parter involveres i løsningen af udfordringen.

Fremadrettet bliver processen således at:

- Når KFO får en henvendelse fra en forælder omkring uregelmæssigheder ift. planlægning og afholdelse af lukkedage, (som forælderen ikke selv kan løse ved henvendelse til institutionens leder eller ved dialog med KFO), henvender KFO sig til det relevante område.

- Hvis sagen ikke kan løses ved kontakt til institutionen, skal der afholdes et møde hvor den pågældende leder, repræsentant fra forældrebestyrelsen og områdechefen deltager. KFO kan deltage i mødet, hvis det ønskes. På mødet gennemgås og samles der op på sagen i den udarbejdede referatskabelon.
- Det er området's ansvar, at der skrives referat og ledelsen pålægges at offentliggøre referatet på institutionens hjemmeside efterfølgende.
- KFO orienteres løbende om de aktuelle sager og det videre forløb for de pågældende institutioner.

Proceduren gælder **udelukkende** henvendelser omkring planlægning, placering og afholdelse af lukkedage. Alle andre henvendelser behandles som hidtil ved henvendelse til egen leder.

Status på sagen om lukkedage hos Borgerrådgiveren

Borgerrådgiveren igangsatte i januar 2012 en undersøgelse af Børne- og Ungdomsforvaltningens praksis omkring lukkedage. Undersøgelsen var foranlediget af en forælder, som ikke mente, at pasningsbehovet var afdækket ordentlig forud for en lukkedag i barnets institution.

Borgerrådgiveren meddelte i maj 2012, at sagen var afsluttet, og at Borgerrådgiveren ikke finder anledning til at udtale kritik af Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Den 22. august 2012 august har direktionen i Børne- og Ungdomsforvaltningen imidlertid fået en fornyet henvendelse omkring sagen fra Borgerrådgiverne, idet forælderen anfægter Københavns Kommunes oplysninger i sagen for så vidt angår, at der er gennemført en høring i barnets institution. Forvaltningen arbejder på en udredning i sagen, og afgørelsen forelægges BUU, når sagen afsluttes.

Borgerrådgiveren er orienteret om de ovenstående indsatser.

Vejledning om planlægning og afholdelse af lukkedage

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog den 17. december 2008 politikken for lukkedage i dagtilbud. Børne- og Ungdomsudvalget vedtog den 12. januar 2011 en revision af politikken, herunder at grænsen for lavt fremmøde defineres ved, at maksimalt 45 % af det samlede antal børn forventes at have behov for pasning.

Vejledningen gælder for alle selvejende og kommunale institutioner på 0-18-årsområdet i Københavns Kommune.

1. Retningslinjerne for afholdelse af lukkedage

Oversigt

	Maksimale antal lukkedage	Skal der tilbydes alternativ pasning?
0-9 år	7	Ja
10-18 år	10	Nej

For 0-9-års dagtilbud gælder det, at:

- Der må afholdes op til 7 lukkedage om året.
- Den 5. juni (Grundlovsdag) og den 24. december (juleaftensdag) skal alle dagtilbud holde lukket. På disse to dage er dagtilbuddet ikke forpligtet til at stille et alternativt pasningstilbud til rådighed, og de tæller derfor ikke som lukkedage. Disse to dage kan ikke flyttes til andre datoer, heller ikke selvom de falder i en weekend. De weekendåbne institutioner kan vælge ikke at afholde disse to lukkedage, hvis de falder i en weekend.
- De 7 frivillige lukkedage kan kun placeres på dage, hvor fremmødet af børn er lavt. Lavt fremmøde defineres ved, at maksimalt 45 % af det samlede antal børn forventes at have behov for pasning. Det er ledelsens ansvar, at vurderingen er saglig og afspejler forældrenes reelle pasningsbehov.
- Lukkedagene fastsættes i forældrebestyrelsen
- Specialinstitutioner er ikke omfattet af retningslinjerne for lukkedage.
- Basispladser er ikke omfattet af lukkedage. I institutioner med basispladser, er det kun basispladsdelen, der ikke er omfattet af lukkedage. Den resterende del af institutionen er

omfattet af bestemmelserne om lukkedage. Basispladser kan holde lukkedage, hvis ingen af familierne har behov for pasning.

Basispladser kan holde lukkedage, hvis ingen af familierne har behov for pasning.

For 10-18 års klubtilbud gælder det, at:

- Der må afholdes op til 10 lukkedage om året.
- Klubberne vælger selv, hvor disse skal placeres.
- Klubber skal ikke stille alternativ pasning til rådighed.
- Specialinstitutioner og basispladser er ikke omfattet af lukkedage.

1.1 Definition af en lukkedag

Lukkedage defineres som almindelige hverdage, hvor et dagtilbud holder helt eller delvist lukket. Almindelige hverdage er alle dage undtagen lørdage, søndage og helligdage samt den 5. juni (Grundlovsdag) og den 24. december (juleaftensdag).

Der er også tale om lukkedage, hvis der for eksempel afholdes pædagogiske dage for hele personalet, eller der foregår andre aktiviteter, som betyder, at et barn ikke kan passes i den institution eller enhed, som barnet er optaget i, og barnet derfor henvises til alternativ pasning.

1.2 Kriterier for lavt fremmøde

Der må kun holdes afholdes lukkedage på dage med lavt fremmøde – det vil sige på dage, hvor mange forældre i forvejen holder fri, og hvor der derfor kun er få børn med pasningsbehov. Det kan for eksempel være mellem jul og nytår eller på den indeklemte fredag efter Kristi Himmelfartsdag eller andre af skoleferierne.

I Københavns Kommune defineres lavt fremmøde ved, at maksimalt 45 % af det samlede antal børn forventes at have behov for pasning.

Forældrene skal orienteres om kriterierne for lavt fremmøde. Der er udarbejdet en skabelon til et orienteringsbrev til forældrene, som kan bruges af institutionerne. Skabelonen ligger på opgaveportalen.

Vurderingen af fremmødeprocenten foretages i den enkelte enhed eller institution, og kan basere sig på erfaringer fra tidligere år, input fra forældrebestyrelsen, forældremøder m.v. Pasningsbehovet kan også afdækkes ved at spørge samtlige forældre. Forældrene skal spørges på en måde, så de får mulighed for at angive deres reelle pasningsbehov, og ikke føler sig presset til at holde deres børn hjemme. Forvaltningen har udarbejdet en skabelon til at afdække pasningsbehovet i forældregruppen, som institutionen kan vælge at bruge. Skabelonen ligger på opgaveportalen.

Det er klyngeledelsens/ledelsens ansvar, at vurderingen af, om der er lavt fremmøde på de ønskede lukkedage, er saglig, og er foretaget på en sådan måde, at den afspejler forældrenes reelle pasningsbehov.

På baggrund af denne vurdering fastsættes lukkedagene i forældrebestyrelsen. Forældrebestyrelsen har ikke mandat til at placere lukkedage, der ikke er i overensstemmelse med retningslinjerne.

Gode råd til dialogen med forældre om lukkedage

- Informer alle forældrene om kriterierne for at afholde en lukkedag
- Oplys altid forældrene om muligheden for alternativ pasning, brug f.eks. skabelonen til forældrebreve om lukkedage på opgaveportalen, og brug hjemmeside og nyhedsbreve.
- Giv forældrene mulighed for at tilkendegive deres pasningsbehov på en afkrydsningsliste eller en seddel som kan afleveres til personalet. Giv dem evt. mulighed for at være anonyme i forhold til de andre forældre.
- Forældrene må ikke opleve at blive overtalet eller presset til at holde deres barn hjemme.

1.3 Alternative pasningsmuligheder

Når der afholdes lukkedage på 0-9-års-området, skal kommunen stille et alternativt pasningstilbud efter dagtilbudslovens regler til rådighed for barnet. Forældrene skal til enhver tid kunne benytte sig af tilbuddet om alternativ pasning.

Forpligtelsen til at stille et alternativt pasningstilbud til rådighed gælder ikke, når dagtilbuddet holder lukket i weekender, på helligdage, samt den 5. juni (Grundlovsdag) og den 24. december (juleaftensdag).

Forældrene skal orienteres skriftligt om tilbuddet om alternativ pasning.

For det *kommunale* område gælder:

Tilbuddet om alternativ pasningsmulighed koordineres i udgangspunktet internt i den enkelte klynge.

Det er klyngelederens ansvar, at alle familier med behov, tilbydes alternativ pasning. Områdechefen skal orienteres, og medvirke til at sikre, at der stilles et alternativt pasningstilbud til rådighed.

For det *selvejende* område gælder:

Tilbuddet om alternativ pasningsmulighed koordineres i udgangspunkt i det enkelte netværk eller selvejende klynge.

Det er lederen af den enkelte enheds ansvar, at alle familier med behov, tilbydes alternativ pasning. Områdechefen skal orienteres, og medvirke til at sikre, at der stilles et alternativt pasningstilbud til rådighed.

For både selvejende institutioner og klynger er der mulighed for at koordinere på tværs, hvis det ønskes. Hvis tilbuddet om alternativ pasning bliver koordineret på tværs af klynger/netværk, skal det ske i samråd med områdechefen.

Der skal tilbydes alternativ pasning i nærheden af barnets normale institution.

1.3.1 Dagplejen

Dagplejen koordinerer den alternative pasning på de enkelte dagplejekontorer. Den alternative pasning finder sted hos en dagplejer i eget hjem, i gæstehus, eller i en flerbørnsdagpleje.

Dagplejere i eget hjem er alene forpligtet til at varetage pasning i eget hjem.

1.3.2 KKFO

KKFO'erne skal koordinere tilbuddet om alternativ pasning områdevist. De steder, hvor det giver mening at koordinere med en klynge eller et netværk, skal dette ske.

1.3.1 Principper for tilbud om alternativ pasning

Tilrettelæggelsen af den alternative pasning skal ske under hensyn til dagtilbudslovens formålsbestemmelse. Det skal sikres, at også det alternative pasningstilbud tilgodeser børnenes behov for stabile og trygge rammer i deres dagtilbud og familiernes muligheder for at få deres hverdag til at hænge sammen.

1.3.2 Stamkortoplysninger

Børnenes stamkort skal følge barnet over i det alternative pasningstilbud. Det er ledelsens ansvar at sikre, at barnets stamkort opbevares, der hvor barnet bliver passet.

1.4 Placering af lukkedage

Placeringen af de 7 mulige lukkedage besluttet af klyngens eller netværkets ledelse med inddragelse af forældrebestyrelsen. Disse dage skal placeres på dage, hvor der i forvejen er tale om lavt fremmøde – se mere herom i afsnit 1.1.

1.5 Varsling af lukkedage

Forældre skal skriftligt varsles om lukkedage mindst tre måneder i forvejen. Forældrene skal samtidig med varslingen skriftligt informeres om retningslinjerne for placeringen af lukkedagene og tilbuddet om alternativ pasningsmulighed. Der er udarbejdet en skabelon til et orienteringsbrev til forældrene, som kan bruges af institutionerne. Skabelonen ligger på opgaveportalen.

1.6 Integrerede institutioner 0-18 år

For integrerede institutioner 0-18 år må det aftales lokalt, hvordan man håndterer de to gældende politikker på området hhv. 0-9 år og 10-18 år.

1.7 Indberetning af lukkedage

Hvert år omkring årsskiftet vil lederne blive bedt om at indberette de planlagte lukkedage for det kommende år. Opsamlingen foregår områdevist, og institutionerne vil blive orienteret herom fra deres områdeforvaltning. Oplysningerne om institutionernes lukkedage vil blive lagt på Københavns Kommunes hjemmeside.

Der vil ved tilsynsbesøget blive fulgt op på, om lukkedagene afholdes i overensstemmelse med retningslinjerne.

1.8 Særligt omkring d. 1. maj

Den 1. maj er en hel fridag for medarbejderne jf. kommunalt cirkulære¹. Hvis institutionen ønsker at afholde en lukkedag på denne dag, skal planlægningen ske ifølge retningslinjerne. Institutionen kan kun holde lukket, hvis der vil være lavt fremmøde (jævnfør afsnit 1.1), og hvis dagen er varslet blandt forældrene minimum 3 måneder i forvejen (jævnfør afsnit 1.4).

2. Ferieafholdelse og fridage for medarbejdere

Fastlægges lukkedage på dage, hvor det pædagogiske personale allerede har fri i henhold til kommunalt cirkulære, overenskomst eller kutyme kan dette ske uden varsel. Den 1. maj er en hel fridag jf. kommunalt cirkulære². Den 5. juni (Grundlovsdag) er en halv fridag, dvs. fra kl. 12 jf. kommunalt cirkulære³.

Pædagoger har desuden fri juleaftensdag i henhold til overenskomsten⁴.

Pædagogisk personale omfattet af UUF-aftalen har ligeledes fri juleaften i henhold til aftalen⁵. Hvis der ikke kan afholdes lukkedage på dage hvor det pædagogiske personale allerede har fri jf. ovenstående, skal der indkaldes personale eller vikarer til at bemande institutionen. Fastlægges lukkedage på almindelige arbejdsdage skal lukning varsles over for medarbejderne senest 1 måned forinden i henhold til ferieaftalen⁶.

¹ Cirkulære nr. 22 af 17.9.1965 bilag 3

² Cirkulære nr. 22 af 17.9.1965 bilag 3

³ Cirkulære nr. 22 af 17.9.1965 bilag 3

⁴ 5-60.01 protokollat 3 § 17, stk.1

⁵ UUF aftalen § 18,stk.1

⁶ Ferieaftalen § 11, stk. 2

Planlægning af lukkedag/e

Kære forældre

Vi er i gang med planlægge årets lukkedage.

Når vi skal planlægge lukkedagene, skal vi afdække jeres pasningsbehov, på de dage hvor vi påtænker at lægge lukkedagene. Det kan vi f.eks. gøre ved at spørge alle forældrene.

Derfor vil vi bede jer udfylde nedenstående, hvor I skal angive jeres pasningsbehov på den/de pågældende dag/e.

Lukkedagene bliver bestemt i forældrebestyrelsen, og når det er vedtaget, orienterer vi jer om hvornår det bliver.

Bemærk: dette er ikke en tilmelding til alternativ pasning, men kun en afdækning af om pasningsbehovet er så lavt, at vi kan lægge en lukkedag. I kan altid tilmelde jer alternativ pasning, når lukkedagen er planlagt.

Hvis I ikke afleverer seddelen til os, antager vi, at I ikke har et pasningsbehov de pågældende dage.

FAKA: Reglerne for lukkedage i Københavns Kommune

- Der må afholdes op til 7 lukkedage om året. Alle børn skal tilbydes alternativ pasning på disse dage.
- Den 5. juni (Grundlovsdag) og den 24. december (juleaftensdag) skal alle dagtilbud holde lukket. På disse to dage er dagtilbuddet ikke forpligtet til at stille et alternativt pasningstilbud til rådighed, og de tæller derfor ikke som lukkedage.
- De 7 lukkedage kan kun placeres på dage, hvor fremmødet af børn er lavt. Lavt fremmøde defineres ved, at maksimalt 45 % af det samlede antal børn forventes at have behov for pasning. Det er ledelsens ansvar, at vurderingen er saglig og afspejler forældrenes reelle pasningsbehov.
- Lukkedagene fastsættes i forældrebestyrelsen.

Venlig hilsen

Vi har behov for pasning følgende dage:

	JA	NEJ
d. XX/XX	☐	☐
d. XX/XX	☐	☐
d. XX/XX	☐	☐
d. XX/XX	☐	☐
d. XX/XX	☐	☐

	JA	NEJ
d. XX/XX	☐	☐
d. XX/XX	☐	☐
d. XX/XX	☐	☐
d. XX/XX	☐	☐
d. XX/XX	☐	☐

Barnets navn: _____ Stue _____ Underskrift: _____